

Burgerperspectievennota

Burgerperspectievennota van de Indische Buurt 2013-2014

Inleiding:

In deze nota blikken de Indische Buurt Community's (IBC'S), een samenwerkingsverband van een aantal actieve communities in de Indische Buurt (zie bijlage lijst van de community's), vooruit op de komende jaren. Welke ontwikkelingen zien wij, voor welke opgaven staat de buurt de komende jaren, welke prioriteiten en ook welke kansen komen daaruit voort en welke rol kunnen de bewoners spelen om de leefbaarheid in de buurt zowel fysiek als sociaal te versterken.

De Indische buurt heeft de afgelopen jaren in de lift gezeten. Onze buurt die vooral bekend stond als een achterstandwijk wordt steeds meer gezien als een "hippe" buurt. Dit komt door de investeringen van de overheid en de woningcorporaties in de fysieke omgeving. Door de toenemende betrokkenheid van bewoners die met name door community-vorming zich willen inzetten voor thema's die voor een grotere groep bewoners van belang is. En doordat de Indische Buurt een nieuwe populatie van hogere opgeleide en financieel sterkere bewoners aantrekt.

De vooruitzichten zijn echter niet zo rooskleurig. Door de economische crisis heeft de overheid de opdracht om veel bezuinigingen door te voeren. Veel bewoners, met name de armere en kwetsbare groepen zullen getroffen worden en nog verder op afstand komen. Dagelijks komen er nieuwe werklozen bij en de oude werklozen hebben geen zicht op snelle herintreding. Uit de wijkbeschrijving van het stadsdeel blijkt dat de Indische Buurt nog een lange weg te gaan heeft.

Onze analyse en inzet

Alle deelnemers aan de IBC'S zijn het erover eens: het grootste probleem waar onze buurt zich mee geconfronteerd ziet is de toenemende armoede en de gevolgen die hieruit voortkomen. De inzet van de IBC'S zal daarom zijn om op dit probleem een antwoord te vinden door zich met name in te zetten voor de kwetsbare buurtbewoners en bestrijding van armoede door het bestaande fysieke en sociale kapitaal te verbinden met de kansen voor deze groep. We gaan door met het verhogen van de solidariteit in de samenleving en we willen de kracht van de samenleving inzetten voor het beheer van de wijk. Wij willen er voor zorgen dat onze buurt "in de lift" blijft.

Ons denkmodel:

1. Iedere bewoner moet in staat zijn voor zichzelf, zijn leefomgeving en zijn medebewoners ambities te formuleren die gericht zijn op het verbeteren van de wijk en de situatie van individuen. Hiervoor is fysieke en mentale ruimte essentieel. Maatschappelijk vastgoed, openbare ruimte, ontmoetingsplaatsen en het gehele aanbod aan activiteiten gericht op empowerment en innovatie vallen hieronder.

Burgerperspectievennota

2. Iedere bewoner heeft het recht om samen met anderen, netwerken en communities te vormen gericht op het bereiken van deze ambities. Gedeeld eigenaarschap gericht op de wijk, faciliteiten en overheid is de basis van de vorming van de communities en netwerken.
3. Iedereen mag de in de buurt aanwezige faciliteiten, individuele potenties en kansen benutten om te participeren in arbeid, ondernemerschap, vrijwilligerswerk om zo de eigen individuele situatie en die van de omgeving te verbeteren. De economische situatie van individuen in de wijk is van essentieel belang voor het revitaliseren van de economische situatie in het algemeen.
4. Bewoners die door problemen en beperkingen niet toe in staat zijn om zelfstandig hun potentie te benutten dienen optimaal en gericht ondersteund en gesteund te worden. Niemand mag in Indische buurt onder het menselijke waardigheidsniveau terecht komen.

Dit denkmodel kent twee lijnen. De collectieve en de individuele lijn. Bij de collectieve lijn gaat het om (1) gezamenlijkheid (integratie en burgerschap) en (2) de gezamenlijke ruimte om hieraan vorm te geven. Het gaat hierbij om het beheer van het maatschappelijk vastgoed en de activiteiten die daarin plaats vinden gericht op participatie. Deze collectieve lijn beschouwen wij als publieke domein en een taak van de community van bewoners. De Indische buurt heeft al veel ervaring met communityvorming en beheer van maatschappelijke vastgoed. Deze ervaringen willen we in de komende jaren verder benutten. Uitgangspunten zijn dus zelfbeheer en faciliteiten die open en toegankelijk zijn voor iedereen. Bewoners hebben hier een gedeelde verantwoordelijkheid en eigenaarschap. Er wordt gebruik gemaakt van resources en expertise die in de wijk aanwezig is o.a. door het opzetten van bewonersbedrijven.

Bij de individuele lijn is cocreatie tussen de overheid, maatschappelijke instellingen en community van bewoners essentieel. Dit geldt zowel voor ondersteuning aan zwakkere groepen als toetreding tot arbeid. Het opzetten van bewonersbedrijven, delen van services, benutten van de micro-markt voor ruilen van diensten en services, gebruik van lokaal kapitaal voor bovenlokale markten en het opzetten van leer-werk trajecten zijn zaken die vanuit de bewoners vorm kunnen krijgen. In 2012 hebben de communities hier een start mee gemaakt. De overheid kan hierin een stimulerende rol spelen d.m.v. vergunningverlening, beschikbaar vastgoed, toestemming voor mensen met een uitkering om inkomen te genereren, marketing en in een werkgeversrol en aanbieder van klussen.

Door het versterken van de informele zorg en door bewonersondersteuning neer te leggen bij bewoners komt de maatschappelijke dienstverlening in de handen van diegenen die dicht bij de kwetsbare buurtbewoners staan. Door nadruk op zelfstandig ondernemerschap en door bewonersbedrijven in te zetten kunnen meer mensen economisch zelfstandig worden. De instellingen van maatschappelijk dienstverlening en de overheid kunnen veel besparingen realiseren door het systematische aangaan van samenwerking met instellingen van bewoners die ook op de zelfde terreinen bezig zijn.

Verschuiving van uitvoering. Van overheid naar burger.

Het is eigenlijk heel logisch. Om een volwaardig burger te zijn heeft een mens een plek in de samenleving nodig: dit wordt gedefinieerd door rol die men kan spelen via arbeid maar ook door vrijwilligerswerk, het deel uitmaken van een gemeenschap.

Burgerperspectievennota

En door de fysieke ruimte waarover men kan beschikken: het gaat daarbij om de eigen woning maar ook om de gezamenlijke ruimte die men met andere buurtbewoners deelt.

Als bewoners gaan wij daarom over het volgende:

- Gezamenlijkheid op sociaal gebied .
- Gezamenlijke fysieke ruimte.
- Creatie van arbeid
- Community vorming
- Versterking van informele zorg
- Kansen bieden aan jongeren
- Emancipatie van vrouwen
- Inburgering
- Solidariteit met ouderen en kwetsbare bewoners
- Inzetten van het sociaal kapitaal ten behoeve van de wijk en bewoners

Deze domeinen zijn sterk afhankelijk van elkaar. Bijvoorbeeld: door het beheer van maatschappelijk vastgoed in handen van de bewoners te leggen wordt er werkgelegenheid gecreëerd die ten goede komt aan de buurt en daardoor het sociaal domein versterkt.

Tot nu toe ligt de verantwoordelijkheid nog vooral bij de overheid. Door meer mogelijkheid te bieden aan bewoners om het heft in eigen handen te nemen slaan we twee vliegen in één klap. De uitvoering komt bij degenen die het betreft en die daardoor zelf verantwoordelijkheid nemen voor kwaliteit. De uitvoering kan goedkoper omdat managementlagen kunnen verdwijnen en omdat er ingezet wordt op lokale resources zodat het geld dat omgaat in de wijk blijft en geïnvesteerd wordt.

Waar liggen de kansen:

1. Beschikbaar stellen van maatschappelijk vastgoed. Bewoners kunnen het beheer zelf doen. Dit leidt tot besparingen, effectiever gebruik van de ruimten, banen voor buurtbewoners. De vrijgespeelde middelen kunnen geïnvesteerd worden in versterking en verbetering van de kwaliteit van het aanbod vanuit de bewoners en marketing voor deze ondernemingen.
2. Minder geld naar accommodaties schept de financiële ruimte aan bewoners om zich verder te organiseren. Communities, sociale ondernemingen, bewonersorganisaties leiden tot meer betrokkenheid en een participatieve samenleving.
3. Nadruk op zelfstandig ondernemerschap. Door opdrachten te verlenen aan bewoners en te investeren in bewonersbedrijven kan er bezuinigd worden en blijft arbeid en geld in de wijk. Door recente ontwikkelingen vanuit het rijk en de centrale stad is er veel belangstelling en aandacht voor deze wijze van aanpak. Er worden stedelijk en landelijk middelen gereserveerd en er is veel internationale dynamiek aanwezig die benut kan worden. Een gezamenlijke actie vanuit de communities, de corporaties en het stadsdeel vergroot de kans om extra middelen te organiseren die in deze trajecten geïnvesteerd kan worden. Hierdoor kunnen de bezuinigingen voor een deel opgevangen worden.

Burgerperspectievennota

4. Versterking van de informele zorg. Door te investeren in de al aanwezige informele zorg en die verder uit te breiden gaat de kwaliteit van deze vorm die dicht bij de bewoners staat omhoog. Dit leidt tot meer solidariteit en verbondenheid. Investeren in de semiprofessionele bewonersinstellingen die met maatschappelijke dienstverlening en hulp aan kwetsbaren bezig zijn leidt tot een verzachting van bezuiniging op de MADI. De kosten van handhaving en veiligheid als gevolg van verloedering van personen is daardoor beheersbaar.
5. Emancipatie van vrouwen . ‘Elke keer een stapje verder gaan dan je eigenlijk durft’ dit is de slogan van de nota “vrouwenemancipatie in Amsterdam” Wethouder André van Es (diversiteit).

In de Indische buurt woont een categorie laagopgeleide vrouwen en alleenstaande moeders met uiteenlopende migrantenachtergrond. Hun participatie op de arbeidsmarkt maar ook daarbuiten blijft achter. De bijdrage en de invloed van deze vrouwen op een betere Indische buurt is onevenredig klein. Deze vrouwen kunnen of mogen hun eigen keuzes voor een toekomst met een baan, partnerkeuze of vrijheid niet maken. Graag willen zij wel actiever worden, hun talenten ontplooiën en hun bijdrage leveren. Ze zouden de kans willen krijgen zich te emanciperen en met hun uiteenlopende (ambachtelijke) vaardigheden een bijdrage te gaan leveren aan een meer samenhang en leefbaarheid in de Indische buurt. Wij willen deze specifieke doelgroep als speerpunt opvoeren omdat het nodig is.
6. Educatie en inburgering vanuit een wijkgerichte aanpak. In de Indische buurt wonen veel mensen uit verschillende landen. Om elkaar te begrijpen is het belangrijk dat iedereen Nederlands spreekt, en voldoende weet over Nederland en de eigen buurt. Bijna iedereen heeft een kans gekregen om lessen taal en inburgering te volgen en wel of niet het inburgeringsexamen gehaald, maar te veel buurtbewoners participeren maatschappelijk niet. Ze hebben hiervoor meer nodig. Lessen taal en inburgering zijn volgend jaar alleen weggelegd voor mensen die er zelf voor willen en kunnen betalen. Wij pleiten ervoor verkorte inburgeringstrajecten waartoe stadsdeel Oost opdracht geeft wijkgericht te maken, en de Indische buurt als specifieke doelgroep aan te wijzen. Het doel van die trajecten zou zijn in een half jaar het taalniveau omhoog te brengen en de deelnemers een stap vooruit te laten zetten in wijkgerichte participatie, zoals vrijwilligerswerk en buurtwerk.

Verdere neveneffecten veroorzaakt doordat de betrokkenheid bij de buurt toeneemt:

- Het beheer van openbare ruimte en groen kan veel effectiever als het door bewonerscommunities geschiedt
- Het subjectieve veiligheidsgevoel stijgt
- De objectieve veiligheid verbetert door het optreden van bewoners bij overlast en onheus gedrag op straat.
- Verbetering relatie overheid en bewoners waardoor over en weer begrip gecreëerd wordt voor elkaars realiteiten waardoor polarisatie in de wijk tegengegaan wordt.
- Optimale participatie van bewoners bij het vaststellen van prioriteiten en verdelen van budgetten.
- Een constructieve dialoog tussen bewoners onderling over vertegenwoordiging en politieke participatie na 2014

Burgerperspectievennota

- Effectief gebruik van stadsdeelmiddelen voor ondersteuning van bewoners, communicatie, participatie en armoedebestrijding

Om deze aanpak te doen slagen is het volgende nodig:

- Overheid en samenleving accepteren elkaar als volwaardige partner.
- Een verschuiving van (project)subsidies, naar investering in dynamiek die tot gewenste resultaten leidt
- Een samenwerking tussen representatieve en participatieve democratie waarbij de raadsleden hun besluitbevoegdheid combineren met de lokale prioriteiten en ontwikkelingen.

Wij nodigen de raad en het bestuur uit om bij het concretiseren van de Perspectieven nota 2013 onze visie mee te nemen. In september zullen wij een uitgewerkt uitvoeringsplan voor de Indische buurt in 2013 en 2014 aan raad en het bestuur voorleggen. Ons uitgangspunt is om met voorstellen te komen die passen binnen uw nota en het bijbehorende bezuinigingskader. Wij zijn er van overtuigd dat de community van bewoners in staat is een integraal voorstel te presenteren waarin:

1. Met minder geld meer efficiency en effectiviteiten uit het maatschappelijk vastgoed wordt gecreëerd.
2. Met dezelfde middelen veel meer kwetsbare bewoners bereikt en ondersteund worden
3. Met een ombuiging van middelen veel meer banen en ondernemerschap gecreëerd worden waarbij het aantal mensen die participeren aantoonbaar meer is dan verwacht
4. Het aantal betrokken burgers toe neemt
5. Het budget dat we vanuit andere bronnen dan het stadsdeel bij elkaar brengen substantieel een positieve bijdrage aan de buurt oplevert.

Burgerperspectievennota

Bijlage 1

Lijs van de Indische Buurt Community's die zich hebben gecommitteerd aan de burgerperspectievennota.

- Makassarplein Community
- Meevaart Community
- Karrewiel Community
- Timorplein Comunity
- Jongeren Community
- Assadaaka Community